

Lektorát českého jazyka a literatury v Budapešti

Zpráva o činnosti (červenec 2013)

Mgr. Irena Brychnáčová

Eötvös Loránd Tudományegyetem – ELTE

Fakulta humanitních studií, Bölcsészettudományi Kar – BTK

Szláv és Balti Filológiai Intézet (Ústav slovanských a baltských studií)

Czech Szak – Katedra slovanské filologie

Múzeum krt. 4/D, 1088 Budapest, Maďarsko

Na lektorátu českého jazyka a literatury při Vědecké univerzitě Loránda Eötvöse (ELTE) v Budapešti působím od září roku 2012, místo lektorky jsem převzala po kolegyni Marcelle Grygerkové.

Co se týče náplně vyučovaných předmětů a kurzů, situace se výrazně nezměnila. Avšak příjemná změna, kterou jsme zaznamenali, byl příchod kolegyně-literátky, dr. Agnieszky Janiec-Nyitrai, která v polovině listopadu 2012 nastoupila na pozici vyučující české literatury, kterou jsme do té doby na katedře postrádali (kvůli zdlouhavému přijímacímu procesu ze strany ELTE). Získali jsme tak profesionální (literární) oporu a dobrou kolegyni do našeho slovanského týmu, který je nyní kompletní. Český obor na BTK ELTE tak splňuje všechny podmínky a předpoklady akreditace spojené s kvalitní a kvalifikovanou výukou českého jazyka v zahraničí.

V tomto akademickém roce studovalo na našem budapešťském lektorátu český jazyk celkem 23 studentů (4 v 1. ročníku, 6 ve 2. ročníku, 8 ve 3. ročníku bakalářského cyklu, 3 studentky v 1. ročníku a 2 studentky ve 2. ročníku magisterského cyklu), tzn. že počet studentů oproti minulému semestru (podzim 2012) klesl o celkem 7 studentů (ukončili studium z různých studijních důvodů). Skupiny tak byly v některých ročnících o několik hlav chudší, ale na kvalitě výuky nebylo nijak ubráno. Naopak, aktivita a úroveň studentů češtiny vzrostla, já sama jsem zaznamenala velký pokrok především u studentů, kteří studium češtiny zahájili relativně nedávno – jedná se především o studenty 1. a 2. ročníku bakalářského cyklu. Velice rychle se „rozmluvili“, obohatili si slovní zásobu a pokročili v gramatice. S kolegyní Agnieszkou Janiec-Nyitrai jsme tento semestr otevřely kurz zaměřený na praktickou konverzaci v češtině, který si studenti velmi chválili.

V červnu pak studenti 3. ročníku bakalářského cyklu a studenti 2. ročníku magisterského cyklu úspěšně složili státní zkoušky.

Kurzy, které česká lektorka vyučuje, a hodinové dotace jsou následující:

V 1. ročníku bakalářského cyklu mají studenti 8x 45minutové hodiny zaměřené na praktická cvičení, fonetiku, konverzaci, 2. ročník má 6x 45, 3. ročník 4x 45 minut týdně. V magisterském cyklu je hodinová dotace následující: 1. i 2. ročníku je věnováno 3x 45 minut týdně (hodiny jsme využili především k práci s různými druhy českých uměleckých, odborných textů a publicistiky včetně projekce českých filmů a audio ukázek).

Velký ohlas u studentů 3. ročníku Bc. cyklu sklídl i kurz Česká civilizace I, II, který lektor připravuje a vyučuje (kurz je zaměřen na české realie: historii, kulturu, politickou situaci, média, orientaci v sociálně-zdravotnickém prostředí, trhu práce atd.).

Co se týče povinných zkoušek a hodnocení, uvádím jen zhruba informace: Dle interních předpisů končí semestr zápočtem/zkouškou, záleží na druhu předmětu. Všechny předměty byly řádně odučeny a studenti prozkoušeni, úspěšně pokračují v dalším semestru studia (jen několik studentů bez udání důvodu zkoušku neabsolvovalo a do dalšího semestru tudíž nenastoupilo).

Na konci jarního semestru studenti prvního ročníku bakalářského cyklu skládají zkoušku na úrovni SERR A1, na konci bakalářského studia musí studenti absolvovat tzv. rigorózní zkoušku z praktického jazyka na úrovni SERR B2. Oba typy vypracovává lektor, a to podle pokynů, které byly lektorům předány na pracovišti. Písemná část zkoušky je archivována, ústní část není nahrávána. Zkoušky slouží k získání zápočtu a možnosti pokračovat ve studiu, resp. ukončit bakalářské studium.

Aktivity na lektorátě mimo klasickou výuku:

Během dubna a května 2013 proběhla na BTK ELTE řada literárních a jazykovědných přednášek a konferencí, jako první nás na Katedře slovanských jazyků navštívil český spisovatel Jaroslav Žváček, který do Budapešti přijel na knižní festival. Studenti tak měli unikátní příležitost komunikovat přímo s autorem. V dalším týdnu, ve dnech 25. – 26. 4. se na BTK ELTE uskutečnil již 3. ročník Konference mladých slavistů (pro studenty a studentky doktorského studia), který organizoval Srbský institut. Na této konferenci jsme s příspěvky vystoupily i já a kolegyně doktorandka Flóra Petřovská. Na začátku května, konkrétně ve dnech 6. – 8. 5. jsme uvítali hosty z Ostravské univerzity v Ostravě, kteří na našem českém oboru přednášeli na jazykovědná i literární témata, studenti měli tyto přednášky povinné. 10. května opět proběhl Pázmány den, kterého se účastní jak vyučující, tak studenti.

Důležitou informací pro odbornou veřejnost a zároveň zviditelněním pro náš malý obor na ELTE je chystaná frazeologická konference slovanských jazyků, která se uskuteční v první

polovině září 2013 (9. – 11. 9.), které se zúčastní přední lingvisté zabývající se slovanskými jazyky. Tématem této konference je „voda” ve frazeologickém pojetí. Této konference se účastníme i my – vyučující českého jazyka na Szlovák és Balti Filológiai Intézet na BTK ELTE.

Podmínky pro lektora na ELTE:

Vybavení pracovny na lektorátu je uspokojivé, pracovnu lektorka sdílí se 2 kolegy, pracovna je vybavena stolním počítačem, tiskárnou a CD přehrávačem. Kopírku lze využívat v pracovně sekretářky o patro výš. Lektorát disponuje rozsáhlou knihovnou, kterou jsme letos s kolegyněmi reorganizovaly. Přímou v prostorách lektorátu využíváme dvě učebny, další lze po domluvě zajistit.

Ubytování si lektorka zařizuje sama, v současné době bydlím v bytě od bývalé kolegyně z ELTE.

Spolupráce s Českým centrem v Budapešti:

Co se týče dalších aktivit lektora mimo působení na lektorátu, nadále pokračuje vynikající spolupráce s Českým centrem v Budapešti. Stejně tak musím podotknout, že ve stejném duchu se nese spolupráce s Českým velvyslanectvím v Budapešti, a to konkrétně s paní velvyslankyní Helenou Bambasovou a panem konzulem Milanem Peprníkem.

V průběhu minulého akademického roku jsem v Českém centru odučila 5 kurzů češtiny pro cizince – Maďary z řad laické veřejnosti. O kurzy je stále velký zájem, v tuto chvíli se již tvoří harmonogram pro další akademický rok 2013/14. Kurzy češtiny navštěvují studenti různých úrovní pokročilosti, od začátečníků, přes mírně pokročilé až velmi pokročilé studenty.

I pro následující akademický rok se již teď připravuje mnoho zajímavých kulturních programů zaměřených na českou literaturu – uvedu alespoň plánovanou besedu s českou spisovatelkou Kateřinou Tučkovou – dále na hudbu, divadlo, výstavy aj. Pestrá škála české kultury, kterou České centrum v Budapešti prezentuje Českou republiku, s nadšením navštěvují řady Maďarů včetně mých současných i bývalých studentů z řad ELTE a z kurzů češtiny právě z Českého centra, dále též veřejnost z českého spolku Bohemia.

Závěrem bych chtěla říct, že situace na našem lektorátu je velmi uspokojivá, spolupráce se studenty i s kolegy funguje výborně a nic nám nebrání v cestě dalšího odborného a profesního rozvoje. Současně se na univerzitě projednává znovuotevření 6letého studia se zaměřením na pedagogiku a výuku jazyků (obecně tedy obor učitelství jazyků), do kterého by měl spadat

i náš český obor. Tímto krokem bude opět podpořeno studium učitelství jazyků na místních fakultách.

Nejen za sebe, ale i za kolegy našemu českému oboru na Ústavu slovanských a baltských studií přeju mnoho budoucích úspěchů!

V Budapešti dne 31. 07. 2013

Mgr. Irena Brychnáčová